

Prevence násilí v rodinách

1. Stručný popis projektu

Projekt je zaměřen na prevenci výskytu násilí v rodinách, zejména na prevenci domácího násilí páchaného v raných a pozdějších etapách života, tzn. na prevenci domácího násilí páchaného na dětech (včetně ochrany a pomoci dětem, které jsou svědky domácího násilí) a na prevenci domácího násilí páchaného na seniorech. Zaměření na 2 cílové skupiny projekt dělí na dvě části, většina aktivit bude rozdělena, ale některé aktivity se budou tematicky prolínat a doplňovat.

Aktivity projektu budou navazovat a doplňovat aktivity Ministerstva vnitra, které by měly být také zaměřeny na řešení domácího násilí páchaného na seniorech. Cílem projektu je zajistit spolupráci v této problematice mezi pomáhajícími organizacemi, orgány sociálně právní ochrany dětí, soudy a rodinnými poradnami, zajištěním vzdělání a odborné přípravy všech profesí (poradny, školy, zdravotnictví, sociální péče, policie, soudy), které by měly rozpoznat ohrožení v prostředí domácího násilí a účinně jim pomoci.

Dalším cílem projektu je zvýšit informovanost o problematice domácího násilí a možnostech jeho řešení prostřednictvím tištěných materiálů. Informace budou zacíleny na děti a seniory v Pardubickém kraji tak, aby se dostaly co nejvíce „do terénu“ k přímo ohroženým osobám. Informační materiály, letáky a plakáty budou obsahovat kontakty na zařízení, která se problematikou domácího násilí v kraji zabývají a která mohou pomoci ohroženým osobám, a to jak právně, psychologicky či psychoterapeuticky, tak i v oblasti zvládání nově vzniklé sociální situace.

V obou částech projektu bude probíhat osvětová kampaň se zaměřením na rozšíření informací o problematice domácího násilí. Tato kampaň bude probíhat v regionálních médiích, inzeráty budou uveřejněny v regionálních periodikách, letácích a na plakátech. Informační materiály budou zpracovány pro každou cílovou skupinu zvlášť, šíření informací bude také uzpůsobeno možnostem cílové skupiny.

Další skupinou aktivit, které budou zaměřeny na každou cílovou skupinu zvlášť, je vzdělávání vytipovaných subjektů, které přijdou do kontaktu s potencionálními oběťmi domácího násilí. Vzdělávání bude opět rozděleno do dvou částí, jiné vzdělávání bude zaměřeno na osoby přicházející do styku s dětmi a jiné vzdělávání bude určeno osobám, které mohou jako první detekovat domácí násilí páchané na seniorech.

Všechny aktivity projektu budou realizovány na území celého kraje. Projekt bude realizován Krajským úřadem Pardubického kraje. Na projektu se bude podílet Krajské ředitelství policie Pak, zejména odbor služby pořádkové policie a preventivně informační oddělení, SKP centrum - Intervenční centrum a Bílý kruh bezpečí Pardubice. Mimo tyto hlavní aktéry budou na projektu spolupracovat pedagogicko-psychologické poradny, Poradna pro rodinu Pardubického kraje, odbory sociálních věcí městských úřadů v kraji, školy a školská zařízení, Česká pošta v Pardubickém kraji, poskytovatelé sociálních služeb pro seniory a další organizace působící v kraji, které pracují s dotčenou cílovou skupinou (např. Krizové centrum J. J. Pestalozziho v Chrudimi, poskytovatelé sociálně-aktivizačních služeb apod.).

2. Cílová skupina

Projekt je zaměřen primárně na tyto cílové skupiny:

- Rodiny s rizikem výskytu kriminálního chování (domácí násilí je trestný čin) u jejich členů, ochrana a pomoc dětem a seniorům ohrožených domácím násilím
- Oběti trestných činů, zvláště děti a mladí dospělí a senioři

Projekt se zaměřuje na vzdělávání odborné veřejnosti, tudíž sekundární cílovou skupinou jsou pracovníci všech organizací, které mohou přicházet do kontaktu s potencionálními oběťmi domácího násilí (pečovatelská služba, lékaři, pedagogičtí pracovníci, sociální pracovníci, pracovníci služeb pro děti, pracovníky městských policí atd.)

3. Východiska projektu

3.1 DN páchané v pozdějších etapách života

Obecně lze domácí násilí považovat za dobře vydefinovaný a celkem prozkoumaný fenomén. Naproti tomu domácí násilí v pozdějších etapách života představuje koncept, který se teprve vyvíjí. Pronikání do domácího násilí páchaného na seniorech se ubírá stejnou cestou, jakou před lety začínalo žít téma domácího násilí na ženách. Odborníci¹ upozorňují na alarmující výskyt a latenci problému. I když reprezentativní studie o výskytu různých vzorců domácího násilí v pozdějších etapách života zatím chybí, v literatuře se povětšinou zmiňuje, že zhruba 3 - 10% seniorů v populaci je ohroženo týráním, tedy interpersonálním úmyslným násilím. V českém výzkumu odpovědělo 13% seniorů kladně na otázky ohledně fyzického napadení. Všechny studie odkazují na značnou latenci jevu. Tato ojedinělá česká studie² zachytila disproporci mezi referováním o vlastní viktimizaci a referováním o viktimizaci druhých seniorů. Třináct procent seniorů totiž přiznalo, že zažili v minulosti násilí na své osobě, ovšem 22,3% seniorů uvedlo, že znají případy týraných seniorů ve svém okolí. Autoři studie vysvětlují tento rozdíl tím, že občasnému „ručnímu vyplácení“ nepřipisují senioři větší závažnost, nepovažují jej za domácí násilí. Oběti vyššího věku spojují špatné zacházení s tím, že jsou svému okolí na obtíž (darmo jedi). Ve hře může být i stud seniora, že jako rodič a vychovatel selhal.

Pokud bychom vycházeli z výše uvedených studií, mohli bychom předpokládat, že nějaká forma úmyslného domácího násilí se může týkat až **2 541 - 8 470** osob v Pardubickém kraji, což je 3 - 10% celkové populace seniorů žijících v kraji starších 65 let. Jelikož dlouhodobě obyvatelstvo v kraji stárne, bude se toto číslo s ohledem na nárůst populace i ekonomické situace seniorů stále zvyšovat.

V současné době jsou rozlišovány dvě základní dimenze problému, a to:

- Domácí násilí mezi seniory (či v pozdějších etapách života) a
- Týrání a zanedbávání seniorů v rodině.

Obě zmíněné varianty obsahují shodně prvky a projevy násilí vůči osobě v seniorském věku uvnitř rodiny, ale představují zcela odlišné životní situace, a proto také vyžadují odlišné způsoby intervence a podpory. Základní rozdíl spočívá v kvalitě vztahu násilné osoby k oběti. Zatímco u první varianty platí, že násilí se odehrává mezi intimními partnery (manžel – manželka, druh – družka), u druhé varianty se jedná o transgenerační násilí. Osoba ubližující seniorům tedy pochází sice z rodiny, ale k ohroženému seniorovi ji pojí jiný než partnerský vztah.

Pokud jde o jednotlivé formy domácího násilí páchaného na seniorech, lze říci, že kopírují známou sestavu. Jde v první řadě o fyzické, psychické (emocionální) a také sexuální násilí, kterého se dopouští týrající osoba jednostranně, opakovaně a po delší dobu. Zvláštní postavení zaujímá u seniorů finanční (též ekonomické) zneužívání. Předpokládá se, že hraje výraznější roli zejména u transgeneračního domácího násilí. K vyjmenovaným formám obvyklého domácího násilí se u seniorských obětí přidávají ještě specifické formy násilí

¹ Např. Doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc., Zpravodaj BKB č. 4/2012.

² Kolektiv autorů (Buriánek, J., Kovařík, J. a kol.). Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech. Praha/Kroměříž: Triton 2006.

shrňované pod pojmem zanedbávání. Tato forma násilí je navázána především na seniory vyžadující péči.

K aktivním formám domácího násilí patří fyzické násilí, psychické násilí, sexuální násilí, omezování a blokování sociálních kontaktů, finanční zneužívání (odebírání důchodu, krádeže), omezování svobodného rozhodování (nátlak na převod majetku, znemožnění volby ohledně vlastního bydliště), úmyslné předávkování léky či jiná úmyslná manipulace s medikací. Mezi pasivní formy DN na seniorech se řadí veškeré podoby zanedbávání u seniora, který je svou péčí odkázán na tyрана, např. zanedbávání osobní hygieny, nedostatečné poskytování výživy, odmítání zajistit návštěvu lékaře apod.

Obecně panuje shoda, že u domácího násilí na seniorech je nutné počítat s větší latencí, než se běžně vyskytuje u blízkých osob. Právě pro starší jedince totiž platí, že sotva vyhledávají pomoc zvenčí. Podílejí se aktivně na utajování domácího násilí, protože se obávají odsunu do domovů pro seniory či striktní sociální izolace ze strany rodiny.

Pomoc obětem domácího násilí u seniorů je komplikovaná nejen pro jejich věk, ale především pro větší zranitelnost a handicap, které vyšší věk s sebou přináší. To se zrcadlí i v důvodech, které blokují seniorské oběti v radikálnějších postupech řešení. Jsou to následující okolnosti: strach ze samoty, generační hodnoty, obavy o fyzické a psychické zdraví, objektivní závislost na tyranovi, sousedská pouta a zakotvení v určitém místě, přístup k sociálním službám, strach z odvety či **normalizace týrání (obětem chybí vědomí, že jsou viktimizovány)**.

Formy pomoci obětem domácího násilí v seniorském věku jsou částečně odlišné od specifických intervencí v případech jiných forem DN. S ohledem na výše uvedené je důležité aktivní vyhledávání a kontaktování ohrožených osob. Důležitý je význam prvního kontaktu (trpělivost, důvěra, aktivní doptávání a pozorování), ať už se první kontakt s obětí odehrává v poradnách, ordinacích lékařů, v kontaktu se sociálními pracovníky, poštovními doručovatelkami apod. Náhled na zvláštnosti DN v pozdějších etapách života usnadňuje komunikaci s obětí.

3.2 Děti ohrožené domácím násilím

V rámci domácího násilí jsou děti jednak osoby ohrožené, ale i svědci domácího násilí. Zažít domácí násilí je extrémně traumatizující zkušenost, jejíž následky si ohrožená osoba mnohdy nese celý život – fyzické i psychické. Dostat se z tak nerovného a děsivého vztahu je náročné pro každého (dospělého) člověka. Pokud jsou oběťmi nebo svědky domácího násilí děti, je jejich situace ještě těžší. To vyplývá nejen z jejich přirozeně závislého vztahu k rodičům, ale i z jejich větší zranitelnosti a omezeným možnostem jak situaci řešit.

U dětí, které jsou svědky či oběťmi domácího násilí, mohou vznikat různé vývojové poruchy, šokové reakce a snahy o únik z této situace, které mohou vést až k sebevražedným myšlenkám či dokonce pokusům. Je důležité si uvědomit, že pro dítě je velmi obtížné se v nastalé situaci vyznat a zorientovat. Nerozumí tomu, co se doma děje, cítí bezradnost a opuštěnost. Stejně jako dospělý má potřebu přebírat odpovědnost či vinu za vzniklou situaci na sebe a snaží se hledat řešení.

Podle statistik jsou děti přítomny až v 80% všech případů, ve kterých se mluví o domácím násilí. A téměř ve třech pětinách těchto rodin se násilí odehrává přímo před jejich zraky. Je jistý rozdíl, zda je dítě přímým svědkem násilí, zda je násilí zaměřeno přímo na dítě samotné, či zda podle vychovávajících osob o přímém násilí neví. Přesto platí, že každé dítě, které vyrůstá v prostředí domácího násilí, je vždy také jeho obětí. Tyto děti jsou vážně ohroženy nejen samotnou situací v rodině, ale i jejími škodlivými důsledky na budoucí život. Dle Věstníku Ministerstva zdravotnictví ČR je na dítě ohrožené domácím násilím nahlíženo

jako na dítě ohrožené syndromem CAN. Dle stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru je doporučováno, aby se každý členský stát EU v rámci boje proti domácímu násilí explicitně zabýval i problematikou dětí jako nepřímých obětí domácího násilí, mj. vnímáním dětí postižených DN jako samostatné skupiny, spoluprací v této problematice mezi pomáhajícími organizacemi a OSPOD, soudy a rodinnými poradnami, zajištěním vzdělání a odborné přípravy všech profesí (poradny, školy, zdravotnictví, policie, soudy), které by měly rozpoznat ohrožení dětí v prostředí domácího násilí a účinně jim pomoci. Projekt vychází z předpokladu, že pokud děti vyrůstají v prostředí domácího násilí, bývají tím vždy přímo či nepřímo ovlivněny, jsou vystaveny četným zátěžovým faktorům, jež mohou mít značný a trvalý vliv na jejich zdraví a chování.

Projekt se zaměřuje na situaci dětí postižených domácím násilím v rodině, zdůrazňuje nutnost vzdělání a erudice všech subjektů, které se nějak podílejí na péči a rozhodování o dítěti a poukazuje na nutnost přihlížet k zájmům dítěte na všech úrovních rozhodování.

Dopady domácího násilí na dítě

Děti reagují ve svém chování a prožívání na prostředí, ve kterém žijí. Snaží se mu přizpůsobit tak, aby byly co nejméně zasaženy. Vzhledem k tomu, že celá situace kolem domácího násilí je patologická, není možné pro děti najít zdravý postoj, který by jim situaci umožnil bezproblémově zvládnout. Proto se u dětí vytvářejí různé strategie, které jsou z dlouhodobého hlediska neadaptivní a často vedou k dalším problematickým zážitkům.

Dle studie o.s. ROSA se děti žijící v rodině, kde se vyskytuje domácí násilí, musí nějakým způsobem vyrovnat s ambivalencí, kdy násilnou osobu mají rády jako rodiče, zároveň ji však nenávidí jako narušitele a ubližujícího. Musí se vyrovnat se smutkem nad sebou, nad situací, s pocity viny, kdy se dítě domnívá, že za situaci může ono, ne agresor či oběť, se strachem z dalšího vývoje událostí, z ublížení, ze smrti, s dlouhodobou úzkostí bez konkrétního obsahu. Na základě těchto emocí děti vytvářejí různé strategie či stavy, kterými se snaží tyto pocity překonat: mohou trpět ztrátou radosti ze života, ztrátou naděje, není vyloučen regres, apatie nebo naopak hyperaktivita až agresivita, a to v situacích získávání pozornosti a neschopnosti získat věci jinou cestou. Mohou vykazovat poruchy příjmu potravy, trpět psychosomatickými problémy, problémy se spánkem (noční děs, nespavost). U některých dětí se může objevit částečná ztráta paměti na psychicky příliš zatěžující události, také enuréza, enkopréza, balbuties...

Z výzkumů dále vyplývá³, že u dětí, které byly svědky domácího násilí, byly popisovány výchovné, emoční, kognitivní a tělesné problémy. Chlapci mají navíc tendenci problémy spojené s domácím násilím externalizovat, a to projevy nepřátelství či agrese ke svému okolí, dívky prožívají domácí násilí spíše vnitřně, trpí depresemi a somatizují. Dále je ve studii zmiňováno, že pokud je žena jako dítě svědkem DN, může to mít u ní v dospělosti souvislost s depresemi a sníženým sebevědomím. Muži mají zase náchylnost k traumatickému prožívání negativních událostí. Život dětí v rodinách s výskytem DN je pro ně devastující. Postupně se narušuje vývoj dítěte v kontextu navazování intimních vztahů, děti předpokládají výskyt násilí ve všech sociálních vztazích, DN ohrožené děti se také učí, že násilí je způsob jak řešit problémy a redukovat tenzi. Navíc existuje vztah mezi DN a obtížemi při učení, takže dochází k dalšímu negativnímu prožívání spojenému s neúspěchem ve škole.

Z výše uvedeného vyplývá, že DN má velký dopad na zdravý vývoj dětí. Nejčastějším dopadem násilí u ohrožených dětí je dlouhodobý strach a úzkost, psychosomatické potíže, zhoršení školního prospěchu, častější poruchy chování a sebepoškozování. Všechny tyto potíže mohou mít dopad na jejich budoucí delikventní chování.

³ Eleson, J.L. Childrens witnessing of adult domestic violence. 1999

4. Statistika domácího násilí

Statistika DN	2010	2011	2012
DN v rámci KŘP Pak			
Počet evidovaných případů	379	487	463
Vykázaných osob celkem	78	93	104
z toho mužů	72	92	97
z toho žen	6	1	7
Přestupky⁴			
Celkový počet vyřizovaných přestupků	496	684	828
z toho:			
Počet přestupků mezi manželi	134	238	183
Počet přestupků mezi druhem a družkou	77	190	161
Počet přestupků jiné osoby blízké	111	140	236
Počet přestupků rodič, prarodič - osoba postižená přestupkem	52	62	78
Počet přestupků dítě, osoba zbavená způsobilosti - osoba postižená přestupkem	7	4	40
Počet přestupků dítě v rodině	60	102	104
Statistika Intervenčního centra - celkem	225	202	231
DN s vykazáním	74	92	106
DN bez vykazání (nizkoprahové kontakty)	151	110	125
Statistika Bílého kruhu bezpečí			
Případy registrovaného DN	16	19	19

5. Aktivity projektu

Projekt bude zahájen tzv. „kulatým stolem“, kdy se sejdou zástupci všech organizací, které se podílí na řešení domácího násilí v Pardubickém kraji. Na kulatém stole budou osloveni odborníci z klíčových organizací k účasti na setkávání odborné pracovní skupiny. Tato odborná pracovní skupina bude participovat na realizaci projektu a bude jej odborně zaštiťovat. Skupina se bude scházet dle potřeby, ale min. 3 x v době realizace projektu. V dalším období plánujeme pravidelné setkání této pracovní skupiny tak, aby byla zajištěna kontinuita spolupráce a výměna informací všech zainteresovaných subjektů v problematice domácího násilí.

5.1 Aktivity projektu pro oblast DN páchaného na seniorech

a) výroba a tisk letáků a mediální kampaň o problematice domácího násilí

Cílem projektu je informace o DN co nejvíce přiblížit k cílové skupině. Jednou z aktivit bude medializace a presentace této problematiky zajímavou a srozumitelnou formou nejen seniorům, ale i dalším osobám, které se s touto problematikou mohou setkat. K tomu využijeme letáků, které budou v rámci projektu zpracovány (vycházet budeme z odborných dostupných materiálů). V letáku budou obsaženy informace o možnostech řešení situace domácího násilí a kontakty na organizace působící v kraji, na které se mohou ohrožené osoby obrátit s žádostí o pomoc. Letáky budou vytištěny v nákladu min. 200 000 kusů

⁴ Přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a), c) a e) zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích v platném znění, které byly spáchány mezi osobami blízkými, osobami žijícími ve společném obydlí

(seniorů je v kraji cca 81 tis.) a distribuovány prostřednictvím pošty (např. při přebírání důchodů), nákupních center, ve kterých senioři nakupují (Kaufland, Penny market atd.) a budou dostupné na služebnách policie Pak. Letáky budou navíc přímo distribuovat sociální služby prostřednictvím pečovatelek, zdravotní sestry, lékaři, sociální pracovníci obcí a policisté územních obvodů, kteří se pohybují v terénu.

Distribuci letáků bude v polovině roku (květen – září) doplňovat rozsáhlá mediální kampaň:

- V jednom z regionálních krajských deníků vyjdou informace formou letáku s problematikou DN u seniorů,
- Informace v novinách Pardubického kraje a dalších místních „radničních“ zpravodajích
- Presentace problematiky v regionálním rozhlasu a regionální televizi,
- Leták vyjde v inzertní části reklamního letáku obchodního řetězce Kaufland (takto informace dostaneme k velké skupině seniorů, leták vychází v nákladu 100 000 ks).
- Informace o této problematice bude navíc na www stránkách kraje, Krajského ředitelství policie Pak a měst v kraji

b) vzdělávání odborníků

Další aktivity budou zaměřeny na proškolení a vzdělávání široké odborné veřejnosti, která přichází do kontaktu s ohroženými seniory. Pokud tyto osoby budou mít informace o problematice domácího násilí na seniorech, budou kompetentní k tomu, aby problém včasné detekovaly, podporovaly seniory při řešení tohoto problému a byly jim nápomocny při jeho řešení.

Na vzdělávání těchto osob se budou převážně podílet pracovníci Intervenčního centra v Pardubicích, Bílého kruhu bezpečí Pardubice a Krajského ředitelství policie Pak, čímž bude zajištěno napojení pracovníků na odborné pomáhající instituce v kraji, což by mělo napomoci jejich snadnější vzájemné komunikaci (vždy je snazší obrátit se na „známého“ odborníka než na anonymní organizaci).

Vzdělávání bude probíhat vždy pro jednotlivé skupiny odborníků.

- Seminář pro pracovníky pečovatelské služby – 4x, pro každý okres zvlášť
- Seminář pro praktické lékaře a další zdravotnický personál – 1x pro celý Pk, seminář bude připraven ve spolupráci s Českou lékařskou komorou
- Seminář pro sociální pracovníky obcí – 1x pro celý Pk
- Seminář pro pracovníky městských policí – 2x, vždy pro 2 okresy v kraji

Semináře budou zaměřeny na podrobné rozpoznání znaků, forem domácího násilí a způsobů pomoci ohroženým osobám. Rozsah semináře zaměřeného na problematiku domácího násilí plánujeme na cca 6 h, každý účastník obdrží „Kartu“ s nejdůležitějšími informacemi. Pro pracovníky pošty bude zpracována rovněž „Karta“ s informacemi k problematice domácího násilí, možnostmi jeho řešení a kontaktů na krajské organizace.

5.2 Aktivity projektu zaměřené na děti ohrožené domácím násilím

Vzdělávání odborníků různých profesí, kteří přicházejí do kontaktu s dětmi

Cílem této části projektu je detekovat problém domácího násilí co nejdříve, tak, aby byly minimalizovány dopady domácího násilí na dítě. Ti, co přicházejí s ohroženými dětmi nejčastěji do styku, by měli získat dovednosti a kompetence k řešení této problematiky. Proto budou všechny aktivity zaměřeny na vzdělávání odborné veřejnosti.

Vzdělávání bude probíhat vždy pro jednotlivé skupiny odborníků.

- Seminář pro metodiky prevence, vychovatele a další pedagogy (včetně učitelek mateřských škol) – 4x, pro každý okres zvlášť (Pardubice, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí)

- Seminář pro lékaře pro děti a dorost a další zdravotnický personál, pracovníky služeb pro děti (např. nízkoprahových zařízení, aktivizačních služeb, poraden pro rodinu atd.) – 4 x pro každý okres zvlášť, seminář bude připraven ve spolupráci s Českou lékařskou komorou
- Seminář pro pracovníky sociálně právní ochrany dětí – 1x pro celý Pk

Semináře budou zaměřeny na podrobné rozpoznání znaků, forem domácího násilí a způsobů pomoci ohroženým osobám. Rozsah semináře zaměřeného na problematiku domácího násilí plánujeme na cca 8 h, každý účastník obdrží „Kartu“ s nejdůležitějšími informacemi.

V rámci projektu budou navíc zpracovány a vytištěny informační materiály, které budou mít pedagogové, sociální pracovníci a další odborníci k dispozici a které budou moci předat rodičům dětí ohrožených domácím násilím. Tyto materiály nebudou rozdávány plošně, ale cíleně už s konkrétní intervencí v případě podezření na výskyt domácího násilí.

Pokud se podaří objevit dítě, které je ohrožené domácím násilím, je nutné s ním dlouhodobě psychologicky a psychoterapeuticky pracovat. To budou zajišťovat speciální pedagogové a psychologové pedagogicko-psychologických poraden a středisek výchovné péče. Tito pracovníci mají odborné vzdělání, ale je nutné jim doplnit informace o problematice domácího násilí, tudíž součástí projektu bude dvoudenní intenzivní výcvik na specifika problémů souvisejících s domácím násilím. Tohoto vzdělávání se zúčastní 30- 35 pracovníků Pedagogicko-psychologické poradny (2 poradny v kraji) a Střediska výchovné péče (3 střediska v kraji) z celého kraje. Navíc bude na dvoudenním semináři navázána úzká spolupráce mezi poradenskými pracovišti pro děti a odbornými zařízeními zabývajícími se problematikou DN v kraji.

6. Komplexnost řešení

Snížení nebezpečí a zajištění efektivní pomoci a podpory obětem trestné činnosti se zaměřením na děti a seniory je jednou z priorit Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na období 2013 – 2016. Prevence domácího násilí je rovněž jednou z priorit v oblasti prevence kriminality.

Projekt bude navazovat na aktivity MVČR v oblasti domácího násilí, pomocí všech aktivit projektu se informace o problematice domácího násilí a možnost jeho řešení dostanou blíže k cílové skupině. V rámci Pardubického kraje působí dlouhodobě 2 organizace, které se specificky věnují problematice domácího násilí, a to Intervenční centrum a Bílý kruh bezpečí v Pardubicích. Intervenční centrum má celokrajskou působnost, pobočky jsou v Králíkách, České Třebové, Hlinsku a ve Svitavách. V rámci kraje je dobře navázána spolupráce intervenčního centra a Krajského ředitelství policie Pak. Pokud se klienti obrátí na Bílý kruh bezpečí, jsou v případě domácího násilí odkazováni na IC nebo KŘP Pak. Na Krajském ředitelství policie Pak působí specialisté na problematiku DN, kteří mj. o problematice domácího násilí v kraji přednáší. V Pardubickém kraji jsou dlouhodobě vykazovány dobré výsledky v řešení kriminality spojené s domácím násilím.

Řešení domácího násilí mezi partnery v Pardubickém kraji je zajištěno v souladu se stávající legislativou, povědomí veřejnosti o této problematice se od r. 2007 zvýšilo. Je vytvořena síť návazných služeb, které mohou klienti IC při řešení své situace využít. V kraji je zajištěna krizová pomoc Občanského sdružení CEMA Žamberk v Domově na Skalách pro ženy a rodiče s dětmi, v Chrudimi působí Krizové centrum, které je určeno přímo pro oběti domácího násilí a osoby v krizi. V Pardubickém kraji je 10 azylových domů, z toho 5 azylových domů je určeno výhradně pro matky s dětmi. Na řešení domácího násilí se podílí i další sociální služby, např. sociálně-aktivizační služby, které v kraji poskytuje 16 subjektů. Projekt všechny

výše uvedené aktivity propojuje a v některých částech doplňuje a zaměřuje se specificky na cílovou skupinu seniorů a na děti ohrožené domácím násilím.

7. Efektivita a udržitelnost projektu

Kriterium I.: Snížení nebezpečí a zajištění efektivní pomoci a podpory seniorům ohroženým domácím násilím

Způsob kontroly: Počet evidovaných případů domácího násilí u seniorů. Toto kritérium změří efektivitu osvětové a mediální kampaně a její dopad na řešení páchaného násilí.

Doba měření efektivity: min. 4 roky

Kriterium II.: Zvýšení informovanosti o problematice DN u osob, které mohou detekovat případy DN u seniorů

Způsob kontroly: Počet realizovaných vzdělávacích akcí, počet proškolených osob

Doba měření efektivity: 1 rok

Kriterium III.: Snížení nebezpečí a zajištění efektivní pomoci a podpory pro děti ohrožené domácím násilím

Způsob kontroly: Počet evidovaných a odhalených případů DN, kde jsou ohroženy děti a počet zajištěných a realizovaných intervencí pro tyto děti

Doba měření efektivity: min. 4 roky

Kriterium VI.: Zvýšení informovanosti o problematice DN u osob, které mohou detekovat případy DN u dětí ohrožených DN

Způsob kontroly: Počet realizovaných vzdělávacích akcí, počet proškolených osob

Doba měření efektivity: 1 rok

Kriterium V.: Vytvoření pracovní skupiny pro řešení domácího násilí a výměnu zkušeností

Způsob kontroly: Počet jednání pracovní skupiny, výstupy z jednání

Doba měření efektivity: min. 4 roky

Udržitelnost projektu: Projekt je plánován v této šíři jako jednorázový, ale předpokládá se další dopad na řešení domácího násilí v Pardubickém kraji. V zásadních aktivitách budeme dále pokračovat i v dalším období (vzdělávání, kulatý stůl, intervence, pomoc obětem domácího násilí, dlouhodobá práce s dětmi ohroženými DN). Udržitelnost projektu je tedy plánována na min. dobu platnosti Koncepce prevence kriminality Pk, tedy dalších **3 roky**.

8. Rozpočet projektu

Položka	celkem	z dotace	z rozpočtu Pk
Tisk letáků pro seniory v nákladu 200 tis. ks včetně distribuce letáků konečným příjemcům (pošta, policie, pečovatelské služby, atd.)	150 000	150 000	
Výroba a tisk "Karet" s informacemi o problematice DN v nákladu 5 tis. ks	20 000	20 000	
Tisk informačních brožurek pro děti v nákladu 5 tis. ks	10 000	10 000	
Výtisk reklamy v letáku Kaufland v nákladu 100 tis. ks	30 000	30 000	
Výtisk reklamy v regionálních novinách	50 000	50 000	
8 x Semináře pro skupinu řešení DN na seniorech, náklady na OON a na služby - lektorné a odborné zabezpečení výcviku, celkem 48 hod. výcviku, 1 hod. = max. 500 Kč., občerstvení, pronájem	27 000		27 000
6 x Semináře pro skupinu řešení dětí ohrožených DN; náklady OON a na služby - lektorné a odborné zabezpečení výcviku, celkem 72 hod. výcviku, 1 hod. = max. 500 Kč., občerstvení, pronájem	39 000		39 000
1 dvoudenní výjezdní seminář pro psychology a psychoterapeuty, náklady na OON nebo služby (lektorné a odborné zabezpečení výcviku, 14 hod. výcviku realizováno 2 lektory, 1 hod. výcviku max. 500 Kč. - hrazeno z rozpočtu kraje, stravování účastníků hrazeno z rozpočtu kraje, ubytování 35 účastníků á 400,- Kč - hrazeno z dotace (14 000,- Kč)	44 000	14 000	30 000
zajištění činnosti pracovní skupiny (občerstvení, pronájem, apod.)	5 000		5 000
Celkem	375 000	274 000	101 000